Ötödik évfolyam. 18. szám. Muraszombat, 1889. április 28.

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVÜ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár: Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr. Egyes szám ára 10 kr. Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Grünbaum Márk) intézendők.

Kiadó-tulajdonos: GRÜNBAUM MÁRK.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők. Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronkint 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyilttér petitsora 25 kr.

A szőlődöntés mint bortermelésünk veszedelme.

(Gy. A.) Azt se várni, se kivánni nem lehet, hogy mindenki alapitsa szőlőjét azért, hogy a bortermelés által emelje jövedelmét; azt azonban mindenkitől el lehet várni, hogy saját jól felfogott érdekében javitson szőlőjén és javitson mivelési rendszerén, mert ez által saját hasznát fogja előmozditani és jövedelmét szaporitani.

Nálunk sok az öreg szőlő. A külföldön igen sok helyen időről-időre fordák (turnusok) szerint kivágják és a földet 1—2 évi pihentetés vagy más termesztmény használata után ujra beültetik. És ez igen észszerű eljárás, mert ez által sokkal több a jövedelmük, mint ha csak toldozgatnák, foldozgatnák az öreg szőlőket, amint a mi bortermesztőink szokták.

A természetben minden állat és növény életének ki van jelölve tartama és meg van határozva termékenységének ideje. A haszonállatokat bár mily jól gondozzák, koruknak előhaladásával (egyik fajnál előbb, másiknál később) megszűnik nemzési képességük. Így van a növényeknél is; a legszebb gyümölcsfa is, ha elöregszik, nem hoz többé gyümölcsöt, termőképessége megszűnik. Tehát csak a szőlő képezne kivételt? bizony nem képez, mert ha a tőkék elvénülnek, ha kiélték magukat, alig hoznak egy nyomorult fürtöt. No, de ezt minden szőlőbirtokos tudja, azért iparkodik döntés által megujitani ültetvényeit. És ez a mi bortermelésünk veszedelme. Ez az oka annak, hogy elfajultak, elerőtlenedtek s terméketlenné váltak szőlőink.

Nagyon csalódik az, aki azt hiszi, hogy ha a vén tőkéket bedönteti, a szőlője megújul és jól fog teremni Igaz, hogy megújul a szőlő, növényi élete felfrissül, sokszor szinte mosolyog az első évben ilyen megujitott ültetvény üdesége által, de termést csak keveset hoz és semmi esetre sem annyit, hogy azzal a döntés költségeit vissza pótolná.

De nagyon is természetes, hogy a kimerült és terméketlen vén tőkéből származó uj tőkék nem lehetnek termők, mert az átöröklési törvény szerint a terméketlenséget át kellett örökölniök. Pedig a döntés nagy munkával jár és mégis ez a szőlőtelepités legtökéletlenebb módja, mert még csak a növényélet biztositása feltételeinek sem felel meg.

Azt hiszik ugyan sokan, hogy miután az anyatőke a földbe sülyesztetik, melyről egy vagy két szál vesszőt hagynak uj tőkék alakitására,

Trsztya groubanya kak pouva neszrecsa.

(Gy. A.) Tou ni csakati, nití zseleti nemore, ka eden vszáki naj goricze záto pouva, ka po vinszkom pouvi szvoj dohotek podigáva; ali záto sze od ednoga vszákoga má csakati, ka za szvojga haszka volo nyé pobogsáva, potom szvoj haszek naprej pomága i dohotek povéksáva.

Prinász je doszta sztári goricz. V-drügi országaj vecs mesztaj poczajti-poczajti obrácsajo, vő vszicséjo i zemli 1—2 leti pocsivanye dájo, ali kaj drügo tam pouvajo i szledka pa nazáj zaszadijo trsztje. I tou je prevecs dobro delo, ár tak doszta vecs dohodka vdáblajo, liki ka bi je groubali i kerpali te sztáre goricze, kak tou nasi vina pouvczi csinijo.

V-naturi je vszákoj sztvári vszákoga zrásza zsitka vrejmen vő zracsunamo i telikájse dokoncsano pouva vrejmen. Hasznovite sztvári kak sté szkerblivo szkerb noszimo na nyé, gda nyihova lejta na sztaroszt pritecséjo (pri ednom pouvi prvle, pri tom drügom szledka) gor henya pouva moucs. Tak pri drügom zrászi; to náj lepse szadoveno drejvo, csi sztáro gráta, neprineszé vecs szád, pouvanye nyegvo henya. Tak bi szamo te goricze vő vzéte bilé? zaisztino nej, ár csi to tersztje sztáro gráta, csi sze je zse vő z-pouvalo, komaj prineszé eden nevolen grozd. No ali tou eden vszáki goricsni vért zná, záto sze pascsi po groubanyi ponouviti szejenyé. I to je nasega vina povanya krivicza. Tou je zrok toga, ka sze preoberné, szlabe i nerédne grátajo nase goricze!

Prevecs sze znori on, ki tou verje, ka csi to sztáro tersztje pogrouba, goricze nyegve sze ponouvijo i dobro do rodile. Isztina je, ka sze ponouvijo mládjá zsitek, frisek gráta, vecskrát sze vu pervom leti nad táksim groubanyem zaszmijé, i dönok malo pouva dá, i nikakou tolko nej, ka bi groubanya sztroska plácsalo.

Ali tou je isztina, ka z-te sztári nerodni terszov naprávleni nouvi terszi nemore pouvni biti, ár po örökűvanyi poulek právde to nerodnoszt morejo örökűvati. Po to groubanye z-velikim delom hodi, i dönok je goricz povanye to naj zadnyejse delo i moudus, ár nancs zrásza gor dányi zadoszta nevcsini.

Toti ka ji vnougo tou verje, ka gda sze te sztári terszt vu zemlo pokopa, sferoga edno ali dvej rozji nihájo za te nouvi terszt, ka potom te nouvi terszt dvoji zsivis nájde, ár nej ka szamo on dá korenyé növo, nego po sztároga terszta korenyej tűdi zsivé; jáko sze

TÁRCZA.

Mezővár

járásunk keleti határszélén, a mártonhely-alsó-lendvai országut mentén, a Styriából járásunkon át keletre Zalamegyébe huzódó dombozat aljáu fekszik. Előbbeni vend neve Tessanócz volt, a czimű kiirt mostani magyar nevét csak másodéve viseli. Hivatalos megkeresztelteté se a községi képviselő-testület jelenlétében két évvel ezelőtt nagy ünnepiességgel ment végbe, amikor jó ősi és itt-ott még most is erősen divó szokás szerint a község vénei keresztelő lakoma czimén hatalmas „áldomás“-t ittak. Legalább erre vall a másnap hallott következő párbeszéd:

— Hová-hová oly nehéz fővel szomszéd?

— Muraszombatba van hivatalos utam. Egyébként fejem nehézsége tegnapról származik.

— Hogy-hogy?

— Keresztelőben voltam s kelleténél többet öntöttem a garatra.

— És ki légyen az uj honpolgár, akinek keresztelője Önnek főfájást okoz?

— Az uj szülött szorosan véve nem egy személy, csak jogi fogalmak szerint nevezik annak, különben egy egész testületet képez.

— Nem beszélne szomszéd egy kissé világosabban, hogy megértsem? A talányokhoz nem szokott szegény ősz fejem.

— Ám értse. A világ halad s aki nem tart vele, elmarad. Magyarországot nevezzük hazánknak, ez bölcsőnk s majdan sirunk is: illő, hogy testben-lélekben, külsőleg és belsőleg magyarok legyünk. Ezért, hogy iránta való honfiui háladatosságunkat kimutassuk és a hont összefoglaló kapcsot, hacsak külsőleg is, szorosabbra fűzzük, községünk vend nevét felcseréltük egy zengzetes magyar névvel. Ez a kérdéses tegnapi keresztelő, amelyet a képviselő-testület hivatalos ülése után pompás lakoma fejezett be a főkoresmában.

— Tehát lakoma is volt?

— Volt ott, szomszéd, annyi csibe-pecsenye, hogy még a kutyáknak is jutott, a bor meg csakugy folyt a hosszu asztalokról.

— És ki rendelte a lakomát?

— A biró a község költségén.

— Ejnye, szomszéd, miért nem adta tudtomra. Igen sajnálom, hogy nem volt részem benne.

A szomszéd, aki, mellesleg mondva, községi esküdt volt, jóizüt kaczagott, hogy az áldomás s illetve a lakoma minőségére, mértékére és költségviselésére nézve nehéz fővel is annyira fel tudta ültetni hiszékeny s a potyát szerető utitársát és ki hinné — jókedvü nevetéstől szinte megkönnyebült s a továbbiakban az uj községnév megválasztásáról szólva, egész komolyan tárgyalta Mezővár történetét, mit röviden a következőkben igyekszünk visszaadni:

*

Hogy mikor és ki által alapittatott: az tudva nincsen. De hogy a XVII. század elején már virágzó község volt, tanusitja egy vend nyelven irott magyar történet, a „Harminczas háború“-ról, illetve a II. Ferdinánd király alatt Bethlen Gábor erdélyi fejedelem által vivott második magyar szabadságharczról szólva, a többi között emliti, „hogy Bethlen, Bánfi Kristóf lenti-i és alsó-lendvai jószágait, mivel ez a protestáns lelkészeknek jobbágyai között a megtelepedést és az istenitisztelet szolgálatát tiltá — keresztül-kasul feldulatta és felperzseltette. Ez időtől fogva Bagonya, Kebele, Turnischa és Tessanócz nem birnak régi jólétükre, gazdagságukra visszaemelkedni.“ Egyébként a legtöbb történeti müben emlités tétetik arról, hogy Bethlen hadvezérei az 1622-ben kötött nikolszburgi béke előtt „elfoglalták az egész Dunántult.“ Mezővár tehát 1619—1621 év végeig terjedő időközben pusztittatott el. Nem lehetetlen, sőt valószinü, hogy a szt.-gotthárdi csata idején 1664-ben a törököktől szinte szenvedett, mert 1868-ban Nemes József helybeli lakós házának épitettése alkalmával az alapzat berakásához szolgálandott sánczok ásása közben emberi és lócsontok vettettek ki s a lovak patáit teljes egészükben beboritó patkók találtattak, aminők a török lovasságnál vannak és voltak alkalmazásban. E patkók néhai Berke Péter mártonhelyi lakos volt mérnök által azon megjegyzéssel vitettek el, hogy azokat a nemzeti múzeumnak fogja beküldeni.

Az elpusztitott régi község azonban a mostanitól északra az első emelkedésü dombozatokon feküdt, hol nyugot-keleti irányban körülbelül két kilo-

hogy ez által az uj növendék kétszeres táplálékra talál, mert nemcsak maga fejleszt uj gyökereket, hanem az anya gyökerei által is él; pedig csalódnak, 1 ször azért, mert az anyatőkének a döntés által megszakadoznak gyökérszálai s az alig él egy évnél tovább, akkor rothadásnak indul, de mivel el van tőle zárva a meleg s a levegő, többnyire megpenészedik és anélkül, hogy a földet javitaná, ártalmas gőzkifejtésével kárára van az uj tőke gyökereinek és azok kifejlődésének, mert a talajnak egész alrétegét egy akadályokból álló (elhalt részei által) hálózattal boritja be; 2-szor a döntés által keletkezett uj tőke sohasem fejlesztheti ki gyökereit tökéletesen, részint azért, mert első évben még az anyatőkéről (legalább részben) táplálkozik és igy nincsen meg az ösztöne saját gyökereinek kifejtésére, később pedig miután metszés alá kerül, örökké a vesszők kifejlesztésére (lombozatának kiegészitésére) forditja minden erejét. De már magában azon körülmény, hogy a földbe lehajtott vessző uj gyökérhajtásait mindig csak a föld felszinéhez közel fejti ki, ahol erre a meleg s a levegő hatása által ösztönözve van, lehetetlenné teszi gyökereinek teljes kiképződését.

Akik ezt figyelem nélkül hagyják, azok nem ismerik a gyökérképződés rendszerét, miért is szükségesnek tartom itt arról szólani. Az elültetett csemete, legyen az gyökeres vagy sima vessző, ereszt ugyan szív- vagy karógyökeret mélyen a földbe, de táplálkozó gyökereit csak ott fejleszti ki, ahol a meleg, a nedvesség és levegő behatása által megtalálja a szükséges tényezőket, tehát közel a felszinhez; lefelé azután csak a körülmények szerint, csak idő haladtával terjeszkedik. És igy miután a föld felületéhez közel ereszt gyökereit nem használhatja, mert azt a mivelés folytán el kell távolitani, a föld mélyebb rétegében pedig csak gyenge gyökérzettel bir, nem csoda, ha gyenge termésü tőke válik belőle.

A földforgatásnak tehát egyik czélja az, hogy alkalma legyen a gyökereknek kifejlődésére, amit utól is érünk, hacsak a föld nem nagyon kötött és nagyon össze nem ülepedik. Hogy milyen hatása van a felporhanyitott földnek a gyökérképződésre, ezt a homoktalaj legjobban igazolja.

A kötött talajban másképen megy az ültetés. Én a kötött talajban akár sima, akár gyökeres vesszőt, kátyuba ültetek és pedig mindig lefektetve vagyis meghajlitva a vesszőket, mert igy nagyobb részök van kitéve a nap és levegő hatásának, mintha függőlegesen állnak, tehát erősebb is a gyökérképződés. De a mi földolog, az első évben nem huzatom be szinig a kátyukat (gödröket) csak félig, sokszor csak egy harmadára, ezzel azt érem el, hogy a vesszők alsó végein a legtökéletesebben kifejlődnek a gyökerek, mert van elég napjok, levegőjök és nedvességök, a következő évben azután vagy teljesen, vagy egy jó réteggel magasabban huzatom be földdel a gödröket, amidőn azután ismét ezen rétegben ereszt bő gyökérzetet az ültetvény és ez által oly élerössé válnak a tőkék, mint a homokban ültetettek; ezt azok, akik bedöntik a tőkéket, soha sem veszik figyelembe.

Ezekkel gondolom eléggé be van bizonyitva, hogy a szőlőknek döntés által való megujitása mennyire czélszerűtlen és háladatlan. De általában ez szőlészetünk veszedelme, mert bizonyos, hogy ez által fajult el a szőlő és vesztő el termőképességét, mert midőn a terméketlenné vált vén tőkéket bedöntik, már be van bizonyitva, hogy azokból jó termő uj tőkék nem válhatnak, de egykor ezek is elöregedtek és vénségökben még jobban feltünik terméketlenségök, a szőlőbirtokos tehát ezen ismét csak döntés által akar segiteni ugy, hogy akárhány szőlőtelep van minálunk, mely négyszer is, vagy talán többször is keresztül esett azon a müveleten. És még nagyobb baj az, hogy növényi élet tekintetében a döntés után felfrissülnek a tőkék és szemre tetszetős látványt nyujtanak, ami azután másokat arra csábít, hogy innen szerezzenek vesszőket uj ültetéshez, mi által azután az uj ültetvények is terméketlenné lettek, melyeket egész gonddal és sima vesszőkkel telepitettek.

A vén szőlőt megujitani legjobb, legczélszerübb és legtöbb haszonnal jár, ha kivágják, a földet megforgatják és jól választott sima vesszőkkel beültetik. Ez esetben nincsen ugyan a gazdának 3—4 vagy 5 évig jövedelme, de azután az egy évi jövedelme kitesz annyit, mint amennyit a vén szőlőjéből öt-hat év alatt kapott.

Hangok a vidékből.

Hegyhát, 1889. április 24.

Tekintetes szerkesztő ur!

Megvénültem; bátran mondhatom, hogy megettem kenyerem javát. — De hagyjuk ezt, arról akarok irni tekintetes szerkesztő urnak, hogy kenyerem hátralevő néhány falatját keserü könyükkel vegyitve eszem.

Sokat és sokszor voltam én a szomszéd Stájerország határszéli városaiban, mert a háztartás és gazdálkodás egyes eszközeit csakis ott kaptuk meg. Ekkor még járásunk mostani székhelye Muraszombat alig birt kereskedéssel, tehát a kényszer vitette ki filléreinket.

Belenyugodtunk sorsunkba, azon jó reménynyel kecsegtetvén magunkat, hogy egyszer majd csak máskép lesz, nekünk is lesz iparunk és kereskedésünk s akkor nem kell a szomszédba menni s ott hagyni filléreinket.

És mit látunk ma? Igen, vannak Muraszombatban szép kereskedések, de nincs — vevőközönsége! Mi okozza ezt? Hol veszi ez a sok munkásnép az ő szerszámait, élelmi czikkeit, sóját stb.?

Megmondjam tekintetes szerkesztő urnak? No hát ott a szomszédban, a leleményesebb német kereskedőknél.

---

méternyi hosszuságban feltünő mennyiségü kő- és téglatörmeléket vet ki az eke és ásó vagy irtó kapa. „Sztreblencze“ nevü dülőben Krepsz Ignácz a maga szántóföldjén 1881-ben 2 drb egész, a mostanitól nagyságra nézve szerfölött különböző téglát talált, melyek hossza 47 cm., szélessége 30·5 cm. és vastagsága 7·5 cm. Pécsek István és Kiszilák János meg saját részükön irtás és földbehordás közben jelentékeny számu pintes üveg nagyságu vizi köveket, a minőkkel némely vár udvara van kirakva, és oszlop-köveket találtak. Az utóbbi ezen kivül 3 darab egyenkint 2—3 ujnyi vastag rézlapot talált egymás fölé helyezve, melynek elseje kiterjedésére nézve kalapkarima körületű, az alatta volt második valamivel nagyobb és az ez alatt feküdt harmadik ismét emennél valamivel nagyobb. Állitólag beváltotta Regedében két forintért. Hogy mi czélra szolgáltak ezek, nem lehetett megállapitani.

*

A nép erősen hiszi, hogy az elpusztult régi községben vagyis a mostani mezején valaha vár is állott, melynek udvara e talált kövekkel volt kirakva, vagy hogy annak diszkertjében alkalmaztattak volna, ennek emlékére kiváná a községet „Vármező“-nek elnevezni. Tekintve azonban, hogy a vendajku lakosság a magyar községneveket anyanyelvén szokta beszédközben ragozni s a kivánt név vendül nehezen lett volna ragozható, a szó-összetétel megforditatott s igy a község elnevezteteett Mezővárnak, ekként egészen könynyedén és simán ragozható s igy sokkal hamarább vétetik általános használatba a nép között.

Reméljük, hogy a község uj nevével is a régi virágzásra fog mielőbb eljutni s e feltevésre az észlelhető lendület teljesen feljogosit bennünket.

Adja Isten! MURAI.

---

ponorijo, 1-vim záto, ár sze toga sztároga terszta korenyé po grobanyi sztere i zlámle, i on komaj bode edno leto zsivo, teda szprehnyenoszt szpádne, i gda je od nyega zaprejta, ta toploucsa nájvecskrát szpisznívi i brez toga kabi zemlo poprávlao, szvojim skodlivim szpárom je na skodo tomi mládomi trszti korenyej i nyegvomi zrászi, ár onoga grünta czejli szpodnyi tao zádivov (z-mrejtimi kotrigami) kak vlák pokrije, — ob 2-gim po grobanyi te nouvi terszt nigdár nemore zdravo korenyé szpüsztiti, sztála záto, ár vu pervom leti escse sztoga sztároga terszta (sztála) zsivé i tak nejma nágiba szvoje korenyé na dober zrász, szledka pa gda zse pod rejzanye pride, to rozsje na veke na szvoj zrász poverné czejlo moucs. — Ali zse on szpadáj, ka vu zemlo doli vugnyeno rozsje korenyé ne püscsa globoko, gde na tou vrocsine i lüfta moucs prelomi korenya potrejben zrász.

Ki tou brez szkrblivoszti nihájo, oni ne poznajo korenyá réd, záto za potrejbno derzsim eti szi od toga zgucsávati.

Ta poszejena rozga ali klücsicza — má ona korenyé zse ali je szamo siba, püsztí toti szrcsno ali kolevno korenyé globoko vu zemli, ali za zsitek korenyé szamo tam szpüszti, gde je toplocsa, vlazsnoszt i po lüfti nájde ta potreboucsa, tak bole odzgoraj; doli potom po priliki i po vrejmeni ide. I tak da je bole odzgoraj szpüsztilo, korenyé nemre ponücztati, ár to po deli more vkraj prepraviti, v-zémli globoko szamo szlabim korenyom láda, tak je nej csüdo, csi za pouv szlabo trsztje bode zsnyega.

Zemlé ali szi goricz kopanya czil tak tou, ka naj má korenyé zrász, ka tüdi zadobimo, csi je ta zemla nej prevecs szédjena i vküp zabita. Ka kákso moucs má i da korenyé to kopanye, tou sze v-ti vpeszecsni zemlaj dá viditi.

V-mocsnom grünti nacsi ide to szejenyé. Jasz tam ali z-korenyom klücsicze ali brez korenya sibicze poszadim i vszigdár tak ka nika lezsijo ali doli nagnem te sibicze, ár tak véksi tao sztoji prouti szunczi i lüfti, liki ka gda ednáko sztojijo, i tak mocsnejse korenyá dobijo. Ali ka je to náj vékse delo: to pervo leto grabicze ne zakopam szploj, szamo na polovicza i vecskrát szamo na eden trétyi tao. Z-tem tou zadobim, ka klücsicze ali sibicze odszpodi dobijo náj bole korenyé, ár májo doszta szuncza, lüft i vlazsnoszti, — na drügo leto je ali szploj alí z-véksega tála zakopan te grabicze, gda vu oni pá sze razpresztré korenyé toga nouvoga terszta, i tak mocsni grátajo terszovje, liki dabi je vu pejszek pokopali, tou oni, ki groubajo trszte, nigda ne vzemejo na pamet.

Stimanye mam, ka je sztem zadoszta poszvedocseno, ka je goricz groubanye na kolko nepripravno i nezahválno. Ali poprek goriczam na kvár, ár je gvüsno, ka potom sze je preminyávalo to grozje i zgübilo pouv, ár gde te sztári trszt ne rodi, nyega pogrobajo, tou je zse poszvedocseno, ka ka z-táksega dobro rodnoga tersztja nede, i ednok ono tüdi sztáro tersztje gráta, i escse ménsi szád prineszé, tak pa nyé scsémo pogrobati na tolko, ka doszta tersztov jeszte, steri sze stiri ali escse vecs fárti pogrobajo vu edni goriczaj.

I escse véksa nevola je tou, ka groubanye vu zrászi velikoucso kázsejo i na ocsi sze lejpo vídi, stero te drüge tüdi na tou vábi, ka szi naj od técz szprávijo klücsicze ali sibicze na szejenye i potom je tou novo zaszajenyé tüdi nerodno grátalo, stere szo z-velikov szkrblivosztjov zaszádili.

Te sztáre goricze ponouviti je náj bougse, nájpripravnejse i véksega tála nájvéksim haszkom hodi, csi je vő vszecséjo, dobro gor szkopajo i z-dobrimi odebránimi sibiczami poszadimo. — V-tom tálí isztina te gazda 3, 4 ali 5 leta nejma haszka, ali szledka edna brátva tolko dohotka dá, kak je szti sztári goricz 5—6 lejt doubo.

Glászi od krajouv.

Hegyhát, 1889. április 24.

Plemenitni Goszpon Broudnik!

Sztári szem grátao, zse szlobodno právim, ka szem krüha te nájvéksi tao pojo. Ali nihájmo tou, od toga nyim scsém piszati, ka od mojga krüha odzaja osztányeni nisterni falátov z-britkami szkuzami gyem.

Doszta ino doszta krát szem bio na Stájeri, v-tiszti várasaj, záto da k-hrámi potrejbno pohistvo skér szmo szamo tan mogli dobiti. Te escse nasega járása meszto Muraszombat je komaj melo nisterni bautov, pouleg toga szmo mogli tá neszti peneze.

V-ton szmo sze zadovolili v-tiszton dobron mislejnyi, ka de ednouk zse nacsi, mij mo tüdi meli tergovnijke ino te nam nede szila inam hoditi pa peneze tan nihávati.

Ali ka vidimo dnesz? Szoujo v-Muraszombat-i leipi tergovniczke ali nejga, sto bi pri nyi kaj küpüvo. Ka je tomi zrok? Gde tou vnongo lüsztvo vszej küpüje skér, kostingo ino vecs?

Scséjo plemenitni goszpon brodnik, ka bi nyim povedo? tan v-szouszidvi je zrok pri tergovnijkan, steri sze bole za vsze poszkerbijo.

Szerczé me bolij, da vijdim moje szouszide v-gojdno rano iti, naklajenimi koulami, ali csi je v-Radgonyi szenye, z-ednou teleton iti, ne pijtan kama pa zaka, da tak znam kama idejo; v-Radgonyo, de máro ali poistvo odájo pa szi szpejnezami tan notri küpüjejo zselezo, melo, szou pa Boug zná escse ka nej, tak idejo nazáj, v-Muraszombati sze nancs ne sztávijo na liter vijna, záto da vijno na vesznicaj escse falej.

Tü je tomi zrok, zakaj nejga v-Muraszombati vékse obrácsanye, Muraszombat de szamo te naprej sou, csi kédno ali mejszecsno szenye dobí.

Ali de je tiszti dober cslovik ino czajt, steri Muraszombati tou sze doperneszé?

Zoubszton sze zsalüjem, zoubszton szem na moje sztáre dnéve zsaloszten, tisztoga sze zse ne vcsákan; tou bi nej szamo Muraszombati dobro szpadnolo, nego nan gorcsanczon bi tüdi veszélje bilou.

Náj mi ne zamejrijo plemeniti goszpon brodnijk, ka sze v-zsalüvanyi k-nyin oberném. Náj szi premiszlijo ino vcsinijo kaj, da szem sztráj, ka za kesznijo, da tou nej szamo nase naprejidejnye, nego domovinszko tüdi zselej — kak náj pervle tü kaj vcsiniti.

Potom za osztánem z-pozdravlejnyen HEGYHÁTI.

Szívem fáj, mikor látom három-négy szomszédomat korán reggel távozni megrakott gabnás szekerekkel, vagy ha éppen Regedében havi vásár van, egy tinó- vagy üszővel bagtatni az országuton, — nem kérdem miért, hisz ugyis jól tudom hová mennek, — Regedébe, hol eladják árnikat s a bevett pénzből megszerzik a szükséges vasat, lisztet, sőt és tudja Isten mi mindent — és ballagnak vissza haza; Muraszombatban még egy liter borra sem állanak meg, mert a falusi kocsmáros ezt is olcsóbban adhatja.

Ime, ebben rejlik az ok, hogy miért nincs Muraszombatban forgalom. Vagyis csak úgy fog kifejlődni Muraszombat, ha heti- s havi vásárral bír.

De hol van az a jó ember s az idő, a melyik Muraszombatnak meghozza e Megváltót?!

Hiába töprenkedem, hiába keseritem vén napjaimat, én már nem érem meg azt, pedig nem csak Muraszombat, hanem mi itt a hegyeken is sokatsokat nyernénk.

Ne vegye rosz néven tek. szerkesztő úr, hogy keserűségemben önhöz fordultam. Gondolkodjanak és tegyenek, hisz attól félek: elkésnek, mert nem csak önérdekünk, de hazánk érdeke is kivánja, itt mielőbb tenni!

Maradtam hazafini tisztelettel HEGYHÁTI.

Gazdasági közlemények.

A rétek ápolása. Misem hálálja meg gyorsabban és jobban a gazda fáradozását, mint az a munka, melyet rétjeinek javitására és ápolására fordit, s még sincs semmi amit a gazda úgy elhanyagolna, mint rétjét, nem gondolva meg, hogy a rét földje is kiapad idővel és rajta azért egyre kisebb lesz a termés. Most tavaszkor itt az ideje annak, hogy a gazda rétjein kevéssel sokat tehet.

Ha végig megyünk a réteken, ott látjuk a vakandtúrásokat, amelyeknek bizony nincs ott helyük, azokat szét kell hányunk. Ha sok friss túrás volna rétünkön, leggyorsabban és legjobban elegyengethetjük azokat azáltal, ha a rétet erős boronával megjáratjuk. Mert a kisgazdának rendesen nincs réti boronája, azzal segithet magán, hogy élesre vert közönséges boronáját fadarabokkal vagy kövekkel terheli meg. Az ilyen boronát azután keresztülkasul járatjuk a réten addig, míg ez fökéletesen fel nincs tépve; az igy megmunkált rétet azután a boltban vett jófféle, talajunkra való fümaggal vagy a padláson összegyűjtött szénamurvával szórjuk be, mely utóbbihoz némi heremagot is keverhetünk.

Ha a rét bemohosodott, akkor az erőteljes boronálás már azért is okvetlen szükséges, mert a mohos réten a termés nagyon megapad. A rét további ápolásához tartozik annak gyomoktól való megtisztitása is, amit a gyomok kitépése vagy kibökése által végezhetünk legjobban.

Gondunk legyen továbbá az árkok rendes tisztitására is, és ne mulasszunk el az árkok szélén vagy a réten növő értéktelen bokrok irtását sem. — Ha igy ápoljuk a rétet és hébe-hóba meg is trágyázzuk, mit azok meg is kivánhatnak: akkor bizonyára nem kell panaszkodnunk annyit takarmányhiányra, s gazdaságunk javára állattenyésztésünket is feljeszthetjük. S.

Helyi és vidéki hirek.

— Lapunk jelen számának tartalmáért ideiglenesen a kiadó felelős.

— Tisztelt olvasóinkhoz! *A folyó hó elsejével uj előfizetést nyitunk, felkérve eddigi tisztelt előfizetőinket, mikép előfizetéseiket megujitani és lapunkat tehetségükhöz képest minél szélesebb körben ajánlani sziveskednének. Egyuttal legyen szabad a hátralékoknak is szives beküldését kérni. A „Muraszombat és Vidéke“ kiadóhivatala.*

— **Kossuth Lajos** egészségi állapota teljesen megnyugtató; már elhagyta az ágyat; pár nap mulva kisétálhat. Kedélye folyton derült, társalgása élénk. Ezt táviratozza Helfi Ignácz képviselő Turinból minden magyar örömére.

— **Az idei ujonczállitás** elhalasztása tárgyában kiadott honvédelmi ministeri körrendelet következtében tartott ujonczozási előmunkálatok tovább folytathatása és végrehajthatása czéljából a honvédelmi miniszter tudatta a törvényhatóságokkal, hogy az idei ujonczállitás a május 10-től junius 20-ig terjedő időn belül hajtandó végre és hogy arra az 1868, 1867- és 1866-ik években született hadkötelesekből álló három korosztály hivandó fel. — A gymnáziumi VIII. osztályu tanulók, papnövendékek, tanitók s tanitójelöltek, gyógyszerész- és orvostan hallgatók, valamint állatorvosok az egy éves önkénytességi kedvezményben részesülnek, ha ebbeli igényüket a fősorozásig a szolgabirósságnál okmányilag bejelentik.

— **Méltóságos Káldy Gyula** halálával megürülvén a dunántuli ág. hitv. ev. egyházkerület világi elnöki széke, illetve a kerületi felügyelői méltóság, — a püspökség erre nézve beküveteltetvén a gyülekezetek által megejtett választási szavazatok, a battyándi anyaegyház folyó april hó 25-én tartott helyi közgyülésén egyhangulag Szentmártoni Radó Kálmán urat, megyénk kegyelve tisztelt főispánját s kir. kamarást választotta. Az Isten őt éltesse! c

— **Mezővárott** a szőlőt, mely az utóbbi években a rosz időjárás, a sok elemi csapás következtében alig hozott valamicske termést s igy a munkát meg az adót épenséggel nem fizette ki, most tömegesen kiirtják. — Valaha a községnek, ide nem számitva az ugynevezett „Szárazhegy“ községrészt, mely most is tartja magát nagyobb területü szőleivel, 15—16 pinczéje volt szőlőhegyén, amelyekbe jó időkben házi fogyasztásra jelentékeny mennységü, 3—400 akónyi jó „tótsági bor“ helyeztetett el, mint saját termés. Kiveszett az eredeti tótsági szőlőtőke s elpusztultak a pinczék, most meg a pótlásra használt idegen fajt is kiirtják. — Kár annyira nem bizni a jövőben!

— **Bellatinczról** irja t. levelezőnk: Gróf Zichy Ágoston ő extiája fiumei kormányző ur folyó hó 25-én Bellatinczra érkezett, megtekintendő az uradalmat. — Ugyancsak f. hó 26-án a bellatinczi plébániai templomban néhai gróf Wimpffné szül. báró Sina Anasztázia lelki üdvéért isteni tisztelet tartatott, amelyre a város intelligentiája s különösen az uradalom tisztjei teljes számmal megjelentek. Ő extiájának leereszkedő s mindenki iránt humánus viselete mindnyájunkra jótékonyan hatott. Isten hozza minél többször körünkbe. r. l.

— **Drágul a kávé.** Kereskedelmi szaklapok azt emlegetik, hogy legközelebb a kávéárak valószinüleg tetemesen emelkedni fognak. A magyarázata ennek az, hogy a kávétermő vidékekről igen kedvezőtlen hirek érkeznek; a mult esztendőben csak közepes volt a kávészüret, az idén pedig még kevesebbre van kilátás.

— **Az országos erkölcsnemesitő egyesület** egyelőre a dunántuli kerületben lakó ugy nő, mint férfi olyan belső cselédek számára, a kik ugyanazon gazdánál, illetőleg családnál legalább 30 esztendő óta meg-

Od vérsztva napreidávanye.

Trávnike puczanye. Nika ne plácsa bole vérti trüjd, kak tiszto delo, stero za trávnike puczanye oberné, ino dönok nejga drüjgo tak, stero bi vért tak zapüszto, kak szvoje trávnike, szi ne premészli, ka sze trávnika zemla tüdi vö poszüsij po czájti, ino od toga de szlabejsa koszidev. Tü je zdaj czajt na szprotolje, ka vért na trávniki z-málin doszta leiko vcsinij. Csi prejk po trávnikaj idemo, tan vidimo kertovo kopanye, stero tan nikse iszkanye nejmajo, tiszto ráznok terbej szkopati. Csi doszta friski kopanyov jeszte na trávniki, tiszto je nájbougse z-bránov szpuczati. Záto da ménsi vértovje nejmajo na té sztran potrejbno bráno, sztisztin szi lejko pomorejo. Z-bránov trávnike szen-tá moremo doj szpuczati, tak ka sze escse tráva vö poszkübé; te pa moremo szpraviti kákso dobro szemen; ali pa sziná szmétkov pa malo detelesnoga szemena ino szten nazáj szposzejati.

Csi trávnik z-mohov notri zrásceseni, te je brániti zse záto potrejbno, da na mohovou trávniki malo kerme zraszté. Nadale je trávniki potrejbno, ka bi tiszto od pérnatnicze szpuczali, stero lejko vö poszkibémo.

Paszko mejmo nadale, ka grabe tüdi vö szpuczane morejo biti, v-grabaj ali pa na trávniki sztoécse germe tüdi vö zoszekati moremo. Csi tak derzsijmo trávnike, ino tüdi pognojimo, ka je tüdi potrejbno: te sze nemo touzsili telko za szükisijno, ino za vérsztva pobougsanye mo máre pouv tüdi vecs meli.

Domácsi i zvünszki glászi.

— Za nase novin denésnyega broja vödávar odgovárja.

— K-postenim cstenyárom! *Tekoucsi mejszecz pervoga nouvo naprejplacsilo oprémo, gor obproszimo zdajsnye postene naprejplacsnijke, kak naprejplacsilo ponovlati ino naj bodo tak dobri naso novino vu sürkom kráji z delavnosztjov ponüjati. Z-ednim poutom szi dopüsztimo te odzaja osztányene dugé tüdi notri poslejnye prosziti.*

„Muraszombat és vidéke“ vödávarsztvo.

— **Kossuth Lajosa** zdrávje je zse szploj pobogsalo; zse szo gor sztanoli od posztelé; za pár dnévov sze lejko vö sécsejo. Vszigdár szo dobrevoule. Tou telegrafejra Helfi Ignácz követ od Turina szaksemi vougri na veszeljé.

— **Na letosnyo stelingo** gledoucs, stera je zaperva na duksi czajt vkraj djána bijla, szo honvédski miniszter rendelüvanye znouvics vö dáli, ka politiska birovija náj szkoncsávanye zdaj naprej zeme, pculek steroga de letosnya stellinga od május 10-ga do junius 20-ga dnéva obderzsána, na tiszto 1868., 1867 ino 1866-ga leta rodjeni decski morejo sztrej klászov gor zazváni biti. Oni solárje, steri VIII. gymnázium odijo ali sze pa skolnisztva, doktorsztva, patikárosije ino vecs tákse kaj vcsijo, csi pri politiskoj biroviji szvoje vcsenyé vö szkázsejo, sze nyin szloboscsina dá, szamo na edno leto katainszke szlüzsbe.

— **Po szmrti** plemenitoga Káldy Gyula je császt inspektora vu okrogljni ev. prek Düne bodoucsoj prázna grátala, i geto od visziko postüvane püspökie to notri dávanye ti voutumov od vszej gmajin zapovedávano bilou, Battyhányszko szvéto szpráviscse je na eto znamenito császt 25-toga dnéva áprilisa vu gyülejsi z-ednov recsjouv nasega vármegyőva visziko postüvanoga i plemenitoga goszpon Radó Kálmána odebéralo! Bog Jih zsivé! c.

— **V-Mezővári** goricze, stere szo v-ti szlejdnyi lejtaj za bozsnoga czajta, za mraza i za tocsé volo niksega haszka nej noszile i ni szo dela pa porczie nej placsüvale, zdaj prevecs vö trejbijo. — Nigda je tá obcsina zvün „Szühoga vreja“, steri szvoj véksi tao goricz zdaj itak drzsí, 15—16 klejti mejla pri goriczaj, v-steri sze je v-dobri lejtaj do 3—400 akouvov dobroga szlovenszkoga vína szpravilo notri kak domácsi pouv za domácsi poszeo. Ali vö je veszno szlovenszki trsz, z-opüscsene szo kletíj, zdaj pa te tühinszki trsz, steri bi sze meszto ovoga meo nüczati, tüdi vö preprávlajo. Skoda sze je nateliko nej vüpati v-prisesztnom.

— **Od Bellatincze pisejo:** Gróf Zichy Ágost nyihove miloszti, fiumszki kormányző, je ete mejszecz 25-ga dnéva vu Bellatincze prisao, goszpodsztvo poglédnovsi. — Rávno ete meszecz 26-ga dnéva je za düsnoveszt pokojne gr. Wimpffen rodj. báró Sina Anasztázia vu bellatinszkoj rk. czérkvi szv. mesa obderzsána bila, pri steroj szo vszi várasa rázumnejsi pörgarje, tak tüdi goszpodsztva cseszteniczi nazoucsi bilí. Nyihove miloszti jáko ponizuo derzsánye je vszej nász z-veszéljom napunilo. Boug jih naj prineszé kak nájvecskrát vu nas kráj! r. l.

— **Káva de dragsa!** Tergovnijczke naprej noszijo ka nede dugo, ka de káva draksa. Zrok je tomi tou, ka na onom kráji, de káva raszté, v-preminoucsen leti je szlaba brátva bijla, na letosnye pa escse menye právijo.

— **Országos erkölcsnemesitő egyesület** tecsász prek Dünaja krája derzsécsi tak te zsenszke, kak moski takse hizsne derzsine sztran, steri szo rávno pri onom vérti ali szi famili-i 30 lejt mao escse od meszta nej vkraj odisli, vörno szlüzsili ino szo sze v-eton czejlon czajti dobro oponásali, eden pétdeszét pa eden pétdvajszti hraniski lounanye vö dá. Prejdnyoszt sze dá tisztim, steri szo vérta, ali tisztomi familie kotrige v-ednom nevarnom betégi szam szebé gor áldüvanyi pomágali, ali szvojega zsitka nevarnoszti v-káksoj drügoj nevarnoszti szo odszloubodili. Váljenyá piszmo tüdi dobijo. To lounanye ali szi váljenyá piszmam prejk djemányi sze ne proszi zvünsno, ka one derzsine sze notri glászijo, zadoszta, csi vértovje notri zglászijo; tisztim, pa escse tisztoj czuj szlisajoucsoj biroviji ino plebánosa szvedocsansztvo je zagvüsno potrejbno. Notri glasenyá dén je 1889. május 1.

— **Kormány** sze zdaj na ton terdí, ka té ménse lutrie doj zapovedati scsé. Tisza Kálmán szo ete mejszecz 12-ga dnéva derzsánon orszacskon gyülejsi vö povedali, ka oni számí ne szpoznajo tou za dobro, ino pri miniszteriumi sze zse mantrájo szten, ka doj scsého szpraviti.

— **Moursztvo.** Oláh Mihály morászki czigan sze poulek domácsega czukanya (nyefke) gor obeszo, poulek steroga je ga birovija gor dála rezati.

— **Med zsivinszkov máro** odécsi beteg sze poménsao na Hidegkut-Tiborfa kráji, ino vüpanye jeszte, ka poulek naprej zétoga szkoncsávlanya nededugo terpelo.

— **V-nisternom meszti** escse zdaj beréjo doli gouszancsna gnezdá, gda szo sze zse gouszancze z-véksega tála ozsijvile i szvoja gnezdá tá osztavile Kak známo, na tou gledoucs je terminus nakonczi ovoga mejszecza doli pretekao; kakoli szo glászili obcsinszki poglavárje visesnyoj oblászti? Ka szo lehko vsze gouszancze vö preprávlene vu nyihovi veszniczaj!? Bár bi tak bilou.

— **Pervi telephon Zalavármegyövi.** Vu Alsó-Domboru Hirschler derv. tergovniki med Domboru pa Kottoribe z-telefonom scsého vküper prikapcsiti, na stero szo zse szloboscsino doubili.

szakitás nélkül híven szolgáltak s magukat ezen egész idő alatt erkölcsösen viselték, egy ötven s egy huszonöt forintnyi jutalmat tűz ki. Elsőbbség fog adatni azoknak, a kik a gazdát, vagy annak családja tagjait ragalyos betegségben önfeláldozással ápolták, vagy saját életük veszélyeztetésével valamely más veszedelemből kimentették. Dicsérő oklevelek is fognak adatni. A jutalmak, illetőleg oklevelek elnyerésére nem kivántatik okvetlenül, hogy az illető cselédek pályázzanak, — elég, ha a gazdák jelentik be: ezeknek, valamint az illető hatóságnak és a lelkésznek bizonyitványai azonban mindenesetre szükségesek. A bejelentés határnapja 1889. május 1.

— **A kis lutri megszüntetésén** dolgozik a kormány Tisza Kálmán ugyanis a folyó hó 12-én tartott országházi ülésen kijelentette, hogy a kis lutri fenntartását maga sem tartja óhajtandónak s a pénzügyministerium máris foglalkozik annak megszüntetésével.

— **Öngyilkosság.** Oláh Mihály tótmoráczi czigány elkeseredettségében, mint mondják családi viszálykodás miatt, felakasztotta magát. Az orvosrendőri boncolás elrendeltetett.

— **A száj- és körömfájás** esetei a szarvasmarháknál Vas-Hidegkuton és Tiborfán mindinkább kevesbednek és van rá kilátás, hogy az alkalmazott óvintézkedések folytán a baj továbbterjedése meg lesz gátolható.

— **Némely helyen** még csak most szedik a hernyófészkeket, amikor már a hernyók nagyobb részben kikeltek s részint elhagyták azokat. Mint tudjuk, az erre vonatkozó időhatár mult hó végén letelt; ugyan mit jelentettek a községi előljárók e tárgyban illetékes helyen? Hogy tán biz' el van pusztitva minden hernyó községeikben!? Bár csak ugy volna.

— **Első telefon** — Zalamegyében. Az alsó-domborui Hirschler-ház kiterjedt fakereskedésében Alsó-Domboru és Kottori között telefon-vonalt állit fel, melyre az engedélyt meg is nyerték.

— **A körmendi állomásból** kiindulva a rédicsi állomásig vezetendő vasutvonalra engedélyt kapott a müncheni „Localbahn-Actien-Gesellschaft."

— **A muraszombat-járási tanitókörnek** Vizlendvára kitüzött tavaszi körgyülése a tek. szolgabirói hivatalnak t. évi április hó 24-én kelt 4173. számu intézkedése folytán — mivel Vizlendván és vidékén „agygerincz-velő-hártyalob" nevezetü ragályos betegség uralkodik — a meghivóban már kitett határidőben vagyis május hó 2-án d. e. 9 órakor Vas-Hidegkuton fog megtartatni, a melyre a m. t. tanügybarátok és tagok ezennel ujból is tisztelettel meghivatnak. Kelt Csendlakon, 1889. april 24-én.

Völgyi Ferencz, a kör elnöke.

Vegyes rövid hirek.

A csáktornyai tanitó-képző intézet uj épületét már megnyitották. Van benne 30 növendéknek lakása és 42 részesül teljes ellátásban. — Keszthelyen és Tapolczán „Szépitő-egylet" van alakulóban. (Nálunk mikor?!) — Savanyuviz forrást fedezett fel Veszprém határában, a Cser-erdőben egy ottani pásztor. — A mult évben 13.018 magyar vándorolt ki Amerikába. (Sajnos, de való!) — Simon Miklós törvényszéki biró atyja 71 éves korában Alsó-Telekesen meghalt. — Alsó-Lendvára színészek készülnek. — Zalamegyében a baromfiak közt is járvány ütött ki. — Bükkalja Domonkosfával egyesitve lesz. — Londonban a vakok részére lapot akarnak kiadni. — A keleti tenger partvidékein lakó halászok az idén annyi héringet fogtak ki, hogy a zsákmány egy részét gazda hiányában vissza kellett bocsátaniok a tengerbe. Ily esetre még a legöregebb emberek sem emlékeznek.

HIRDETÉSEK.

1382/88.

Árverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. jbiróság mint tkkvi hatóság közhirré teszi, hogy Vasvármegye árvaszéke végrehajtatónak Czelecz Mihály és neje Bertalanics Anna végrehajtást szenvedő elleni 220 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a szombathelyi kir. törvényszék (a muraszombati kir. járásbiróság) területén lévő Vas-Vecsés község határában fekvő a vas-vecsési 15. sz. tjkvben felvett A. I. 1—6, 10—17. sor- 17. házsz. ¼ telekre, valamint a 278. sztjkvbe átjegyzett fenti ¼ telek alkatrészét képezett s jelzálogul szolgáló A. I. 197. hszsz. birtokra együttesen 1791 frt kikiáltási árban, — mégis a 15. sz. tjkvben felvett A. † 756. hszsz. hegyvámbirtok 20 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok **az 1889. évi május hó 11-ik napján** d. e. 10 órakor Vas-Vecsés községben a községbiró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-ékát vagyis 179 frt 10 krt és 2 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt Igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a muraszombati kir. járásbiróság mint tkkvi hatóságnál 1888. évi május 28-án. KOVÁCS, kir. aljbiró.

Mária-czelli gyomorcseppek,

jeles hatásu gyógyszer a gyomor minden bántalmai ellen, és felülmulhatlan az étvágyhiány gyomorgyengeség, rosz szagu lehellet, szelek, savanyu felbőfögés, kólika, gyomorhurut, gyomorégés, hugykő-képződés, tulságos nyálka-képződés, sárgaság, undor és hányás, főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörcs, székszorulat, a gyomornak tulterheltsége étel és ital által, giliszta, lép- és májbetegség, ugyszintén aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvegcse ára használati utasitással együtt 40 kr.

Központi székküldési raktár nagyban és kicsinyben:

BRADY KAROLY

„az órangyalhoz" czimzett gyógyszertárában **Kremzierben, Morvaországban.**

Kapható **Muraszombatban:** BÖLCS BÉLA gyógytárában a „Magyar Koronához," valamint az ország minden gyógyszertárában. (45. 52—53)

Rázlocsni krátki glászi.

— V-Csakoveczi szo vucsitelszko soulo zse oudperli. Jeszte vu nyej za 30 vucsenikov sztálisa meszto, i 42 dobijta sztrosek. — V-Keszthelyi i vu Tapolczi je lepota-drüstvo nasztanolo. (Gda pa prinasz?!) — Kiszile vodé vretino je gornajso eden pasztér Veszpréma határi v-Cser lougi. — Preminoucse leto je 13.018 vougrov od vandralo v-Ameriko. (Zsaloszt ali isztina je.) — Simon Miklós törvényszéka birouva ocsa 71 leto sztaroszti szo v-Alsó-Telekesi merli. — V-Lendavo színészje pridejo. — Vu Zalavármegyövi pri hizsni sztváraj je tüdi nevaren beteg vö vdaro. — Bükkalja z-Domankovszki vküper bode prikapcsene. — Vu Londoni scséjo za szlejpe novine vö dati. — Pri szuncza gor pridejnya kráji lezsécs-m mourji derzécse ribe levárje szo v-eton leti teliko heringe vö vlovili. ka szo escse vérta nej najsli za nyé, vu mourje szo mogli nazáj püscsávati. Na etakse delo escse ti náj sztarejsi lidjé ne poumlijo.

!! Akinek !! 385. 50—3.

egy biztositó-levélre szüksége van

alapként nyujtott kölcsönre, családjának biztositásául vagy kapott hozomány visszatéritése czéljából, nemkülönben eladósodott ház- és földbirtokosok pénzviszonyainak rendbehozása végett, továbbá oly t. egyének, kik életükben folyósitható tőkét nem hagyományozhatnak, végül tőke-elhelyezés gyanánt törvénytelen vagy másodházasságból származó gyermekeknek egyenjoguvá tételéhez, habár a t. biztosittatni szándékozók a 60 évet már tulhaladták is (egész 66 éves korig), kaphatnak a leggyorsabban bármily összeg erejéig biztositó-levelet tisztességes, illedelmes módon itt vagy a provinczióban. A legnagyobb titoktartás minden alkalommal biztosittatik. — Értesitéssel szolgál ingyen naponként 2—5-ig **Klein** biztositási fő-felügyelő,

Bécs, I. Kohlmessergasse 7., 4. emelet.

140/1889.

Arverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi hogy a muraszombati kir. járásbiróság 1031. számu végzése által Graepel Hugó budapesti lakós végrehajtató javára Domján Mihály muraszentesi lakós ellen 1683 frt 40 kr. tőke, ennek 1888. évi deczember hó 31. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 53 frt 30 kr. per- és végr. költség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 1815 frtra becsült 1 cséplőgép minden hozzá tartozóval, 1 kazal szalma, 1 tehén, 1 fekete és egy piros üszü, 2 magló sertvés, 6 rekesztből álló disznóól, 1 kis és 1 nagy szekérből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 1108. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén, alperes lakásán leendő eszközlésére **1889. évi május hó 6-ik napjának** délután 2 órája határidőül kitüzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. § a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint kifizetendő.

Kelt Muraszombatban, 1889 évi april hó 24. napján.

ZISKÓ GYÖRGY, kir. birósági végrehajtó.

Megrendelési czim

A Dreher Antal-féle kiviteli palaczksör

DIETRICH és GOTTSCHLIG

BUDAPEST

vagy DREHER ANTAL Kőbánya.

Csakis teljesen leülepedett, tehát tükörtiszta kiviteli sör szétküldése, folyton friss üvegtöltésben, a minőség hamisitlan volta mellett kezesség vállaltatik.

Nagybani fogyasztóknak jelentékeny árengedmény.

Árjegyzékek mindenfelé ingyen és bérmentve.

Figyelmeztetés! Miután gyakran megtörténik, hogy idegen készitményü és gyöngébb minőségü sörök „Dreher Antal kiviteli sör" czim alatt forgalomba hozatnak, a t. cz. Dreher-féle kiviteli sör fogyasztóknak a hatóságilag oltalmazott üvegczimkét, melyen a **Dietrich és Gottschlig** név okvetlen kell, hogy rajta legyen, kiváló figyelmükbe ajánljuk. (384. 6—3.)

Tüdővész. Tüdővész.

Gázkigőzölgés gyógyit tuberkulózist (aszkór, asztma)

(Rectal-belövellés) üdült légcső-hurut, tüdő-hurut stb.

A leghihetetlenebb, a látszólag legelérhetetlenebb ideálja az orvosoknak tüdőbajt gyógyithatni; most egész teljességében el van érve. Világhirü tanárok és orvosok bizonyitványa, gyógyitottak száz meg száz levele, zárdák, papok, cs. k. tisztek stb. köszönőiratai, (melyeknek hitelesitett másolatait bárki kivánatra eldönthetlen bizonyitékul bérmentve megkaphatja), orvosi szaklapok kedvező tudósitásai, a legnagyobb kórházasztóbl életmód ismét megkezdhető." — **Corail tanár** és **Verneuil tanár:** „Aszthmánál a lélekzet hiánya azonnal csökken. Teljes gyógyitás gyanánt 8 nap alatt." — **Dujardin Beaumetz tanár:** „Üdült légcső-hurut teljesen gyógyittatott." — **Fränzel tanár, dr. Statz** osztálya: „Láz, éjjeli izzadás, köhögés, kiháynás elenyészik — nagy éhség következik be — testsúlynövekvés 5 kilóig." — **Dr. M'Laughlin:** „30 nagyfoku tuberkulózis közül mindannyi gyógyeresen gyógyittatott." — Ügyanigy nyilatkoznak a betegek is. (A gyógymód magában nem terhes, nem hábositó és minden bajkövetkezmény biztositva.) — **A cs. k. kiz. szab. gáz-kigőzölgési készüléket (Rectal-belövellő)** használati utasitással orvosok részére és magánhasználatra, úgy a gáz előállitáshoz szükséges kellékeket szétküldi készpénz fizetés avagy postai utánvét mellett 8 **frtjával,** gázmérővel 10 **frtjával:**

Med. dr. Altmann, Bécs, VII. Mariahilferstrasse 70.

Böhm Kruman, 1888 márczius 3. Kolléga ur! A tuberkulózis tüdőbefolyasztásnak egy igen kényes esetében az Ön kigőzölgő-készülékével valóban kitünő sikert értem el. *Med. dr. FANTE GYULA.*

Kecskemét, 1888. szept 11. Igen tisztelt orvos ur! Az ön kitünő gáz-kigőzölgési készülékét 1887. őszén oly rendkivüli sikerrel alkalmaztam, hogy teljesen felépültem és ezen állapotom tovább is fennáll, úgy hogy egészen egészséges vagyok. (316. 52—22.) Háladatból *SZABÓ JULIA.*

Nyomatott Grünbaum Márk gyorssajtóján Muraszombatban.